

Wat leert de Tora? 'Lernen' met kleuters of onderbouw

Inleiding 1

In de Tora vind je allerlei "geboden, opdrachten" we noemen dat mitswot , waaruit we kunnen leren wat het betekent om hartelijk en zorgzaam te zijn, om aandacht voor mensen te hebben, om anderen te vergeven en niet alleen aan jezelf te denken.

In de Tora staan bijvoorbeeld de Tien Geboden. Ze vertellen ons respect te hebben voor onze vader en moeder, de Sjabbat te houden en eerlijk te zijn. De Tora leert ons ook hulp te geven aan mensen die geen geld hebben -tsedaka heet dat. En ze leert ons met anderen om te gaan zoals wij willen dat zij met ons omgaan.

Wanneer we Tora leren, dan is het of God tot ons spreekt, en ons leert wat goed en belangrijk is, en hoe we het beste uit onszelf kunnen halen. Wat voor mens zou jij willen zijn? Hoe kan de Tora je helpen zo iemand te worden?

of

inleiding 2

In de Tora vind je verhalen over God en over onze voorouders Avraham en Sara, Rivka en Jitschak, Rachel, Lea en Jaäkov, en nog een heleboel anderen. Hun verhalen zijn de verhalen van ons volk en van ons meedoen met God. Uit de verhalen van onze voorouders kunnen we leren hoe God wil dat we worden.

"Maar die leefden zolang geleden!" ga je nu misschien zeggen. "Die hadden tot heel andere levens dan wij? Wat valt er nog van ze te leren?!" Nou, heel wat!

- Een (of meerdere) van de verhaaltjes voorlezen of nog beter in tweetallen laten lezen
- In tweetallen overleggen wat je van dit stukje Tora kan leren en als het kan ook een voorbeeld geven hoe je dat zelf kan doen.
- Ieder tweetal vertelt aan de klas wat zij bedacht hebben.

Mogelijke antwoorden bij de verschillende verhaaltjes

Adam en Chava leren ons dat we goed voor de natuur moeten zorgen

Avraham en Sara leren ons dat we gastvrij moeten zijn.

We kunnen bijvoorbeeld de nieuwe burens uitnodigen.

Een tante die alleen is voor Sjabbat vragen

Een nieuw kind op school vragen mee te spelen in de pauze

Rivka herinnert ons er aan vriendelijk te zijn voor mensen maar ook voor dieren

Zoals Rivka zorgde voor de kamelen van Avraham, zo kunnen wij onze zorg voor de dieren laten zien door goed te zijn voor onze huisdieren.

Door ze op tijd eten te geven, in schone bakjes; door hun manden of hokken schoon te houden en met ze te gaan wandelen.

Joseef laat zien dat je niet altijd boos op elkaar moet blijven..

Zoals Joseef zijn broers vergaf nadat ze hem zo slecht behandeld hadden, kunnen wij onze vrienden of broers en zusjes vergeven wanneer ze onaardig tegen ons zijn geweest.

zoals Mirjam op haar broertje lette, zo kunnen wij aandacht en zorg hebben voor de mensen om ons heen.

Van **Mosjee** leren we over God.

Ruth helpt andere mensen en dat kunnen wij ook doen.

Boaz geeft een vorm van tsedaka

Iedere keer dat je de Tenach leest, ontdek je weer iets nieuws.

Vóór God **Adam en Chava** schiep, had Hij eerst de Tuin van Eden geschapen. Het was een ongelooflijk mooie en bijzondere tuin. Van elke boom of wijnstok hingen trossen met rijpe vruchten. Pauwen pronkten met hun kleurige waaiers in de vroege ochtendzon. Goudvissen zwommen in vijvers, overdekt met waterlelies, en over de heuvels en de dalen lag een kleed van graan en groen en wilde bloemen.

Toen God Adam en Chava had geschapen, zei hij ze: "Alles was Ik heb geschapen, heb ik voor jullie geschapen. Als jullie er niet goed voor zorgen, is er niemand die dat weer goed kan maken."

Avraham en Sara waren de eerste Joodse familie. In de Tora kun je over hem lezen. Op een hele warme dag zat Avraham in de opening van zijn tent. Hij zag in de verte drie mannen lopen. Avraham rende naar ze toen en zei: 'Kom bij mij in de schaduw even uitrusten en wees mijn gast.' Toen de mannen zaten, waste Avraham hun voeten. En Sara de vrouw van Avraham gaf de gasten te eten en te drinken.

Avraham stuurde zijn dienaar naar het land waar hij vroeger woonde om een vrouw te zoeken voor zijn zoon Jitschak. De dienaar maakte daarvoor een lange reis door de woestijn.

Op een dag haalde **Rivka** water uit de put. Vlak bij de put zat een man uit te rusten. Hij had tien kamelen bij zich. Rivka kon zien dat ze een lange reis hadden gemaakt. Hij zal wel dorst hebben dacht ze.

Rivka gaf de man water uit haar kruik. Daarna haalde ze ook nog water uit de put voor zijn kamelen.

Rivka was erg vriendelijk. De man was de dienaar van Avraham. Hij wist nu dat Rivka een erg goede vrouw zou zijn voor Jitschak.

Joseef was de lievelingszoon van Jaäkov. Jaäkov gaf hem een prachtige jas met veel kleuren. De broers van Joseef werden jaloers. Zij gooiden Joseef in een diepe put. Daarna verkochten ze hem aan koopmannen die naar Egypte gingen.

Joseef had het eerst heel moeilijk. Maar na een paar jaar werd hij de belangrijkste man aan het hof van de Farao (koning). Joseef zei tegen de Farao dat hij eten moest bewaren voor de tijd van de grote honger. De Farao vond het een goed plan. "Doe dat maar," zei hij tegen Joseef. Joseef liet het eten in grote schuren brengen tot ze helemaal vol waren. Zeven jaar later had niemand meer iets te eten. Maar in Egypte bij Joseef was er genoeg.

De broers van Joseef hadden ook honger. Ze kwamen in Egypte bij Joseef. Joseef was niet meer boos op zijn broers die hem als slaaf hadden verkocht. Hij stuurde ze naar huis om hun vader Jaäkov te halen, en zo kwam de familie van Joseef ook in Egypte wonen.

Alle joden in Egypte werden slaven en moesten heel hard werken voor de slechte Farao. Hij zei dat alle babyjongetjes verdrongen moesten worden. Eén vader en moeder, hielden hun baby verborgen. Toen het kindje te veel lawaai ging maken, maakte zijn moeder een mandje van riviergras en daar legde ze de baby in. Het zusje van de baby, **Mirjam**, verborg zich in het hoge gras. Zo kon ze haar broertje die op het water dobberde in de gaten houden en zien wat gebeurde.

De dochter van de Farao kwam naar de rivier om zich te wassen. Ze zag het mandje met de baby. Het jongetje huilde en nam ze hem op en troostte hem. Ze wilde het kindje houden en ze noemde het Mosjee. Mosjee betekent "uit het water genomen".

Mirjam kwam tevoorschijn en vroeg de prinses of ze niet iemand nodig had om de baby eten te geven en er voor te zorgen. De prinses zei ja. Mirjam zei toen dat haar moeder dat kon doen. Ze holde naar hun hutje en haalde haar moeder die zo toch voor haar eigen zoontje kon zorgen.

In ruil voor de Tora

Mosjee stond op de berg Sinaï en God zei: 'Ik heb een mooi cadeau voor het joodse volk. Het is de grootste schat in de Wereld en heet de Tora.'

'Wat is de Tora?' vroeg Mosjee

'In de Tora staan verhalen en regels die vertellen hoe de mensen goed en fijn met elkaar kunnen leven. Daarom moet er goed op de Tora worden gepast en gezorgd.'

Mosjee ging de berg af naar het joodse volk. En vertelde over het cadeau dat Tora heette. 'Beloven jullie de regels te volgen en goed naar de verhalen te luisteren?' vroeg Mosjee.

'Ja dat willen wij!' antwoordde alle mensen.

Mosjee ging weer de berg op en vertelde God het goede nieuws. Hij zei: 'het joodse volk belooft naar de Tora verhalen te luisteren en erover leren',

'Hoe weet ik dat de mensen zich houden aan deze belofte?' vroeg God

Mosjee ging weer terug naar de mensen 'Hoe kan God zeker weten dat wij doen wat we beloven over de Tora?', vroeg hij.

De mensen wilden eerst kostbare juwelen geven maar ze bedachten dat de Tora vast meer waard was. Ze dachten en dachten. Tenslotte zei een oude, wijze man: 'God geeft ons wijsheid van de Tora. Wat doen wij met alle kennis die wij hebben'?

"Wij leren die aan onze kinderen," antwoordde het joodse volk. "Als God ons de Tora geeft, beloven wij haar altijd aan onze kinderen te onderwijzen. En onze kinderen zullen haar weer aan hun kinderen leren en zo maar door."

Met deze belofte klom Mosjee weer de berg Sinaï op. Toen hij beneden kwam, bracht hij de Tora mee.

De Tora leert ons dat God de wereld schiep op de dagen 1,2,3,4,5 en 6.

Op de zevende dag hield God op met zijn werk en rustte Hij. God zegende die zevende dag en maakte hem heilig.

Er wordt verteld dat de Sjabbat op die zevende dag huilde. Ze klaagde:

"Alle dagen van de week hebben een maatje; dag 1 heeft dag 2 als maatje, dag 3 heeft dag 4 en dag 5 heeft dag 6. En ik? Ik ben alleen. Ik ben de enige zonder partner!"

God troostte de Sjabbat en zei: "Wees maar niet bang. Jouw partner zal het Joodse volk zijn."

Later, toen God het Joodse volk de Tien Geboden gaf, hoorden we daarin: "Vier de Sjabbatdag en houd haar heilig".

Sjabbat is de enige feestdag die in de Tien Geboden voorkomt. Wat leer je daaruit over Sjabbat?

In Tenach staat het verhaal van **Naomi en** (haar schoondochter) **Ruth**. Hun mannen waren gestorven en ze waren arm geworden. Zij gingen terug naar Erets Jisraeel naar het plaatsje waar Naomi vroeger woonden. Ruth ging met haar mee om voor haar te zorgen. Ze kwamen in Beet-Lechem in de tijd dat het graan werd geoogst. Ze hadden honger en ze waren moe. Naomi stuurde Ruth er op uit om het graan op te rapen dat nog op het land lag. In de Tora staat namelijk dat boeren dat op hun veld moeten laten liggen voor de mensen die honger hebben.

Ruth ging naar de velden van Boaz om het graan dat nog op het land lag, te verzamelen. Boaz hoorde dat Ruth heel goed voor Naomi zorgde. Daarom zei hij tegen zijn boeren dat zij op het pad van Ruth extra veel graan moesten laten liggen. zodat Ruth voldoende eten kon vinden voor haarzelf en Naomi.

Boaz, Ory en meneer de Haan

Boaz en Ory gaan iedere dag even naar hun buurman, meneer de Haan. Meneer de Haan is al heel lang ziek. Hij wordt er altijd vrolijk van als zijn buurkinderen binnenkomen. Zij vertellen dan wat ze op school hebben gedaan. Soms is meneer de Haan erg moe en slaapt hij als ze komen. Op hun tenen lopen ze dan naar zijn kamer en plakken stilletjes een mooie tekening aan het voeteneind van zijn bed. Als meneer de Haan wakker wordt en de tekening ziet, voelt hij zich altijd meteen een stukje beter. Ieder vrijdag brengen Boaz en Ory een pannetje soep naar de zieke buurman. Hun mama maakt dan altijd heerlijke kippensoep voor Sjabbat en meneer de Haan is daar dol op. 'Oh wat heerlijk' zegt hij altijd. 'Er is niemand die betere soep maakt dan jullie moeder. Mijn oude botten worden er helemaal warm van. Trouwens van jullie lieve bezoeken wordt ik altijd weer vrolijk. Dank jullie wel dat is echt de allerbeste medicijn die een zieke kan krijgen'.

Honi zag een oude man een **fruitboom** planten.

Honi vroeg: 'Waarom plant je die boom? Je bent al zo oud dat je de vruchten ervan nooit zult eten.'

De oude man antwoordde: De Tora leert ons dat we geen fruitbomen mogen omhakken, zelfs niet in een oorlog. Bomen zijn erg belangrijk daar moeten wij zuinig op zijn. Wij moeten zorgen dat er op de aarde altijd bomen blijven. En mijn grootouders plantten een boom voor mij, en ik plant nu een boom voor mijn kleinkinderen.

OVERAL VEREN, VEREN, VEREN

In een klein joods dorpje woonde Rivka Klipklap.

Ze hield ervan met iedereen praten. Maar heel vaak zei ze lelijke dingen over andere mensen.

Al gauw wilde niemand meer met haar praten en daarom ging ze naar de rabbijn. 'Niemand wil met me praten', klaagde ze.

'Ik kan je wel helpen,' zei hij. 'Ga thuis een kussen met veren halen. Scheur het kussen open en breng het dan naar mij.' Toen Rivka het gescheurde kussen mee naar buiten nam, vlogen de veren alle kanten op!

'Raap nu alle veren op,' zei de rabbijn. 'Ik kan ze nooit meer allemaal vinden!' riep Rivka. 'De veren zijn net als jouw lelijke woorden,' zei de rabbijn. 'De woorden die je mond uit zijn, kun je ook nooit meer terugnemen.'

Je kunt je woorden nooit terugnemen. Maar je kan wel letten op wat je zegt.